

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

05.12.12* 12896

Sayı : B.07.0.BMK.0.33.610-33/236

Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Başbakanlığın 23/10/2012 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-2235/4601 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Erdoğan TOPRAK'a ait 7/11025 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar aşağıda değerlendirilmiştir.

(2012-2014) Dönemi Orta Vadeli Programda 2012 yılı bütçe açığı 21 milyar 104 milyon TL. GSYH oran olarak yüzde 1.5 olarak öngörülmüştür. Ancak, (2013-2015) Dönemi Orta Vadeli Programda bütçe açığı, bazı gider kalemlerindeki beklenilmeyen artışlar ile büyümeye bağlı olarak gelir performansında ortaya çıkan bozulma nedeniyle 33 milyar 472 milyon TL. GSYH oran olarak ise yüzde 2,3 olarak güncellenmiştir.

Buna göre, 2012 yılında bütçe açığının Gayrisafi Yurtiçi Hasılaya oranı geçen yıl Orta Vadeli Program'da öngördüğümüz oranın yaklaşık 0,8 puan üzerinde gerçekleşecektir.

2012 yılı bütçe açığının öngörülenin üstünde gerçekleşmesi temel olarak harcamalardaki artıştan kaynaklanacaktır. 2012 yıl sonunda, merkezi yönetim bütçe giderlerinin 362,7 milyar TL ile başlangıç ödeneğine göre yüzde 3,3 oranında, yani 11,7 milyar TL daha yüksek gerçekleşmesi beklenmektedir.

Yıl sonunda bütçe giderlerinin başlangıç ödeneğine göre daha yüksek gerçekleşecek olmasında sermaye giderleri, mal ve hizmet alım giderleri, personel giderleri ve sermaye transferlerindeki artış etkili olacaktır.

Görüleceği üzere, 2012 yılında bütçe açığında bir artış söz konusu olsa da bu artışın nedeni halkımıza yapılan hizmetin, geleceğine yönelik yapılan yatırımların bir sonucudur. Bununla birlikte, bütçe açığındaki sapmaya rağmen bütçe dengeleri sağlıklı yapısını korumaktadır. Son 10 yıldır bütçe açığının milli gelire oranı istikrarlı bir şekilde azalmaktadır. 2012 yılı için genel devlet bütçe açığının GSYH'ye oranının yüzde 1,6 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Bu oran Maastricht Kriterinde belirtilen yüzde 3'lük oranın oldukça altındadır. (2013-2015) Orta Vadeli Program dönemi sonunda ise bu oranın yüzde 0,9 olması öngörülmektedir.

Bununla birlikte, kamu borcundaki azalma da devam etmektedir. AB Tanımlı Genel Yönetim Nominal Borç Stokunun GSYH'ye oranının, 2012 yılı sonunda yüzde 36,5'e, 2015'te ise yüzde 31'e inmesi hedeflenmektedir.

Ülkemizin ekonomik istikrarında çok önemli rolü olan mali disiplinin sürdürülebilmesi için dönem dönem özellikle maktu vergi tutarlarında düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda akaryakıt ürünleri üzerinden alınan maktu ÖTV tutarları 22/09/2012 tarihli ve 28419 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile yeniden belirlenmiştir. Bu düzenlemeden önce iki buçuk yılı aşkın bir süre zarfında akaryakıt ürünleri üzerindeki maktu vergi tutarlarında herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. 31/12/2009 tarihinden 30/10/2012 tarihine kadar brent tipi petrolün varil fiyatı 77,9\$’dan 109,4\$ seviyesine çıkarak yüzde 40.4 oranında artmış, yine bu dönem zarfında TÜFE yüzde 21,4 oranında artmıştır. Maktu ÖTV tutarları bu gelişmeler neticesinde sadece 30 kuruş arttırılmıştır.

Akaryakıt ürünleri üzerinden tahsil edilen maktu ÖTV tutarının yanında, yine yukarıda bahsedilen Bakanlar Kurulu Kararı ile silindir hacmi 1600 cm³’e kadar olan binek araçlar üzerinden tahsil edilen ÖTV oranı yüzde 40 olarak yeniden belirlenmiştir. ODD (Otomotiv Distribütörleri Derneği) verilerine göre 2012 yılının ilk dokuz ayında silindir hacmi 1600cm³ altında bulunan toplam 351.000 adet araç satılmıştır. Bu araçların yüzde 71’ini oluşturan 247.500 adedi ithal menşelidir. Yine silindir hacmi 1600cm³ üstü ile 2000cm³ üzerindeki araçlardan elde edilen nisbi ÖTV oranları 2011/2304 Bakanlar Kurulu Kararı ile 13/10/2011 tarihinden yeniden belirlenmiştir. 2011 yılı rakamlarına göre 1600cm³ üzerindeki araçların yüzde 98.6’sı, 2000cm³’ün üzerindeki araçların ise tamamı ithal menşelidir.

Sürdürülebilir mali disiplinin yanında yine ülkemiz için çok önemli bir konu olan cari işlemler açığıyla mücadele kapsamında zaman zaman nisbi ve maktu vergi tutarlarında çeşitli değişiklikler yapılmaktadır. Alınan önlemler neticesinde ülkemiz yakalamış olduğu makroekonomik istikrar ile sürdürülebilir büyümenin yanında istihdam yaratmada başarı sağlayan bir ülke konumuna gelmiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan kamu çalışanlarının ve emeklilerinin mali ve sosyal haklarında yapılan artışlar, Devletin mali imkanları, memleketin ekonomik gelişmesi ve milli gelir düzeyi, genel geçim şartları ile yıllık enflasyon oranları göz önünde bulundurulmak suretiyle tespit edilmektedir. Ayrıca 5982 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişikliği sonucunda 2012 yılından itibaren memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında yapılacak artışlar toplu sözleşme süreci sonucunda belirlenmeye başlanmıştır.

Bu çerçevede 2002 Aralık- 2012 Ekim döneminde emeklilerin mali ve sosyal haklarında önemli ölçüde artışlar sağlanmıştır. 2002 Aralık- 2012 Ekim döneminde en düşük memur emekli aylığı %187,9 oranında, en düşük işçi emekli aylığı %244,6 oranında, en düşük Bağ-Kurlu esnaf emekli aylığı %382,9 oranında ve en düşük Bağ-Kurlu tarım emekli aylığı ise %714 oranında artırılmıştır. Söz konusu dönemde TÜFE’deki artış ise %140,5 oranında gerçekleşmiştir. Bu artışlar karşılaştırıldığında emekli aylıklarındaki artışların enflasyonun oldukça üzerinde gerçekleştiği görülmektedir.

Bilgilerini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı